

Üsküp Düşünce Okulu Bahar 2023

Balkanlarda İktidar ve Tarih

Dr. Sevba Abdula

Seminer Özeti:

Balkanlarda iktidar ve tarih seminerinde öncelikle 19.yy ortaya çıkan modern devlet ve iktidarının tarih ile olan ilişkisine odaklanılacaktır. Bu ilişkide ideoloji, eğitim, tarih ders kitapları önemli bir yer teşkil etmektedir. Bununla birlikte 19 ve 20.yy'da Balkanlarda inşa edilen ulus kimliklerin tamamında "inşa edilen geçmiş" önemli bir yer kaplamaktadır. Bu çerçevede modern iktidar ve sonuçlarına, tarih ders kitaplarındaki anlatının temel özelliklerine, "Biz ve ötekiye", "tercih ve tavırlara", "anlatıda kopukluğa", "anlatının nasıl kurgulandığına" odaklanılacaktır. Sırlar, Bulgarlar, Makedonlar tüm bu incelemenin örnek vakaları olarak irdelenecektir.

Syllabus:

I. **Hafta: Modern İktidar ve Sonuçları**

- Nur Vergin, **Siyasetin Sosyolojisi: Kavramlar, Tanımlar, Yaklaşımlar**, Doğan Kitap, s.27-324.

II. **Hafta: İdeoloji, Tarih ders kitapları ve Kimlik**

- Pamuk, Akif, **Kimlik ve Tarih: Kimliğin İnşasında Tarihin Rolü**, İstanbul:Yeni İnsan Yayınevi, 2017.
- Ersanlı Buşra, **İktidar ve Tarih Türkiye'de Tarih Tezin Oluşumu (1929-1937)**. İstanbul: AFA Yayınları, 1992.
- Repoussi ,Maria Režek, Mateja "The Ideologization of History Education and Textbooks in Slovenia (Yugoslavia) During Socialism, 1945–1990", Ognjenović G., Jozelić J. (ed.), **Nationhood and Politicization of History in School Textbooks**. Cham:Palgrave Macmillan, 2020.
- Uğur Akın-Gani Arslan, "İdeoloji ve Eğitim: Devlet-Eğitim İlişkisine Farklı Bir Bakış", **Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, C.4, S.1, 1991.

III. **Hafta: Sırlarda Ulusal Kimlik İnşası**

- Abdula Sevba Etnisite, Kilise ve Toprak: Sırp Milliyetçiliği, Tefik Erdem (ed), Milliyetçilik, Otorite Yayınları, 449-465. 2020.
-

IV. **Hafta: Sırlar, tarih ders kitapları ve Osmanlı/Türk anlatısı**

- Vukomonavic, Milan, "Images of the Ottomans and Islam in Serbian History Textbooks" s, 17–38, Christian Moe, **Images of the Religious Other: Discourse and Distance in the Western Balkans**, Novi Sad: CEIR and Kotor Network, 2008.
- Stojanović, Dubravka "Slow Burning: History Textbooks in Serbia, 1993-200"8, Augusto Dimau (ed.), **Transition and the Politics of History Education in Southeastern Europe**, Göttingen:VBRunipres, 2009.
- Höpken, Wolfgang "History Education and Yugoslav (Dis-)Integration", Wolfgang Höpken, **Oil on Fire?:Textbooks, Ethnic Stereotypes and Violence in Southeastern Europe**, Hannover Braunschwei: Hann,1996.

V. **Hafta: Bulgarlarda ulusal kimlik inşası, tarih ders kitapları ve Osmanlı/Türk anlatısı**

- Hacısalıhoğlu Neriman Ersoy, "Bulgaristan", Hacısalıoğlu, Mehmet (ed.) **Balkan ve Karadeniz Ülkelerinde Güncel Tarih Ders Kitaplarında Osmanlı / Türk İmajı**, İstanbul:Balkar Yayınları, 2020.
- Yıldız Nurses, **1980–1990 Yılları Arasında Bulgaristan'da İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumlarında Okutulan Tarih Ders Kitaplarında Türk ve Osmanlı Algısı**, GPÜ SBE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2008.

VI. **Hafta: Makedonlarda ulusal kimlik inşası, tarih ders kitapları ve Osmanlı/Türk anlatısı**

- Todorov Petar, "An Oasis of Peace or a Prelude to Conflict: Interethnic Relations In Macedonian Historiography and History Textbooks Before and After 2001", (Ed), Naum Trajanovski & Lidija Georgieva, **Conflicting Remembrance: The Memory of the Macedonian 2001 in Context**, Friedrich-Ebert-Stiftung, 2023
- Hacısalıoğlu, Mehmet, "Makedonya", Hacısalıoğlu, Mehmet (ed.) **Balkan ve Karadeniz Ülkelerinde Güncel Tarih Ders Kitaplarında Osmanlı / Türk İmajı**, İstanbul:Balkar Yayınları, 2020.
- Stojanov Dargo&Todorov, Petar, "The Myth of Victimization in Macedonian History Textbooks (1991–2018)". in: Ognjenović, Gorana&Jozelić Jesa. (eds) **Nationhood and Politicization of History in School Textbooks**. Palgrave Macmillan, Cham. 2020.

İleri Okumalar:

- Petric, Bojana “History textbooks in Serbia after 2000: Signs of educational change?”, **Internationale Schulbuchforschung / International Textbook Research**, C.28. S.2, 2006, 177-196.
- Stojanović, Dubravka “Construction of Historical Consciousness: The case of Serbian History Textbook”, Maria Todorova (ed.), **Balkan Identities: Nation and Memory**, New York: New York University Press, 2004.
- Jevtić, Vladimir “The Politicization of Religion and Ethnic Distance in Serbian School Textbooks”, Gorana Ognjenović ve Jasna Jozelić (ed.), **Education in Post-Conflict Transition**, New York: Palgrave MacMillan, 2018.
- İsmet Parlak, **Türkiye’de İdeoloji ve Eğitim İlişkisi: Erken Cumhuriyet Dönemi Tarihi ve Yurt Bilgisi Ders Kitapları Üzerine Bir İnceleme**, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Hasan Şen, “İktidar ve Eğitim: Din Kültür ve Ahlak Bilgisi Ders Kitaplarındaki Anlam Dünyası”, **Sosyoloji Dergisi**, S.16, 2016.
- Smith, Linda K. Christian, **The Politics of Textbooks**, New York: Routledge, 1991.
- Lowe, Roy “Education and national identity, History of Education”, **Journal of the History of Education Society**, C.28, S.3, 1999, s.231-233.
- Korostelina, Karina “History Education and Social Identity, Identity: An International” **Journal of Theory and Research**, C.8, S.1, 2008, s.25-45.
- İnal, Kemal, **Eğitim ve İktidar: Türkiye’de Ders Kitaplarında Demokratik ve Milliyetçi Değerler**, Ankara: Ütopya Yayınları, 2004.
- Brunnbauer, Ulf. **(Re)writing History: Historiography in Southeast Europe After Socialism**, Münster: Lit, 2004.
- Apple, Micheal), **Eğitim ve İktidar**, Ergin Bulut (çev.), İstanbul: Kalkedon Yayınları. 2006.